

Utenriksminister Espen Barth Eide 13. april 2025
Utenriksdepartementet
Postboks 8114 Dep. 0032 Oslo
Kopi: Statssekretær Andreas Motzfeldt Kravik

24. februar 2026

Norges oppfølging av ICJs uttalelser og FNs resolusjon om Israels ulovlige okkupasjon

Kjære utenriksminister Espen Barth Eide,

Vi viser til tidligere brevtveksling om FNs generalforsamlings resolusjon 18. september 2024, vedtatt etter [Den internasjonale domstolens \(ICJ\) rådgivende uttalelse 19. juli 2024](#) om Israels fortsatte tilstedeværelse i det okkuperte palestinske territoriet.

Resolusjonen fastsatte at Israel umiddelbart og senest innen ett år, skulle opphøre den ulovlige situasjonen, samt gi full erstatning til berørte palestinere.

Vi takker for departementets grundige svarbrev av 19. mai 2025, hvor det redegjøres for Norges oppfølging av resolusjonen. Det fremgår der at regjeringen anser ICJs rådgivende uttalelse for å være i samsvar med Norges syn. Samtidig uttales det at det anses krevende å presist fastslå hvilke konkrete rettslige konsekvenser det vil ha dersom fristen fastsatt av Generalforsamlingen ikke overholdes.

Fristen på å opphøre okkupasjonen utløp september 2025. Utviklingen etter fristens utløp tilsier at det er behov for en fornyet og mer konkret vurdering av Norges forpliktelser som tredjestat.

1 Utviklingen etter fristens utløp

Omfattende dokumentasjon fra FN-organer, uavhengige folkerettsekspertene, journalister og sivilsamfunnsorganisasjoner viser at Israel ikke har etterlevd kravene til Generalforsamlingen. Tvert det er det iverksatt ytterligere folkerettsstridige tiltak som undergraver palestinernes [rett til selvbestemmelse og muligheten for tostatsløsning](#).

Den mest nylige utviklingen illustrerer dette.

I februar 2026 har det israelske sikkerhetskabinettet [vedtatt tiltak som legger til rette for utvidet israelsk kontroll på okkuperte Vestbredden](#). Tiltakene gir israelske statsborgere og andre lettere adgang til å erverve eiendom på okkupert palestinsk jord. Etter vårt syn innebærer dette økt risiko for fordrivelse av palestinske grunneiere og for irreversible endringer i eiendomsforhold.

FNs spesialrapportør for menneskerettighetssituasjonen i de okkuperte palestinske områdene, Francesca Albanese, [har karakterisert utviklingen som «deliberate, incremental steps toward permanent annexation, advanced piece by piece, in broad daylight, and with total impunity»](#). Hun uttaler videre at tiltakene vil «deepen and entrench an occupation that the world's highest court has determined to be unlawful».

Forsvar folkeretten deler denne rettslige vurderingen. Etter vårt syn må de beskrevne tiltakene forstås som ledd i en gradvis og strukturert annektering av okkupert territorium, i strid med de folkerettslige forpliktelser som påhviler en okkupasjonsmakt, og i direkte motstrid til ICJs rådgivende uttalelse av juli 2024 og Generalforsamlingens påfølgende resolusjon.

Sikkerhetskabinettets vedtak må ses i sammenheng med et bredere mønster av handlinger etter ICJs rådgivende uttalelse, som samlet bidrar til å befeste en situasjon ICJ har fastslått er ulovlig.

Dette understøttes blant annet av:

- FNs uavhengige kommisjon for det okkuperte palestinske området, inkludert Øst-Jerusalem og Israel: [Rapporter av 14 og 16 september 2025](#) beskriver økt tilegnelse av territorium gjennom makt og et pågående folkemord i Gaza.
- Lovgivnings- og planprosesser i Israel: Det israelske parlamentet har fremmet flere folkerettsstridig lovforslag om [annektering av vestbredden](#), og [dødsstraff for palestinske fanger](#). I strid med UNSC Res 2334 og gjennom sivile administrative prosesser har Israel i et tempo uten sidestykke økt annektering av Vestbredden, blant annet gjennom godkjenning av E1-planen (Plan No. 420/4) som ekspanderer bosetninger og truer eventuell tostatsløsning. Den israelske avisa [Haaretz](#) skriver også at sikkerhetskabinettets siste vedtak er brudd på Oslo-avtalen og siterer finansminister Bezalel Smotrich på at han skal «kill the idea of a Palestinian state».
- Fortsatt angrep på palestinsk befolkning, til tross for våpenhvile: Siden Trumps 20-punktsplan ble undertegnet mellom Israel og Hamas 10. oktober 2025, har Israel brutt [avtalen 738 ganger og drept over 377 palestinere](#) per desember 2025. Selve avtalen er også i seg selv folkerettsstridig fordi den blant annet tilsidesetter palestinsk selvråderett, betinger nødhjelp og begrenser retten til uhindret humanitær assistanse til 600 lastebiler daglig. [Ifølge FN koordineringsmekanisme 2720](#), har i gjennomsnitt under 200 lastebiler kommet inn i Gaza daglig siden avtalen ble undertegnet av partene.
- [ICJ uttalelse fra 22 oktober 2025](#), hvor det presiseres at Israel som okkupasjonsmakt er forpliktet å sikre at sine handlinger på okkupert område ikke bryter krigens folkerett, menneskerettigheter¹, FN pakten og folkerettslige privilegier og immunitet². Israel er forpliktet til å samarbeide og bistå med uhindret tilgang til nødhjelp.³ Til tross for dette, fortsetter Israel å hindre nødhjelp og bruke utsulting og kollektiv avstraffelse som krigsmetode og våpen, samtidig som [den ulovlige blokaden av Gaza fortsetter](#).
- Rapporten «[From economy of occupation to economy of genocide](#)» (juli 2025), som redegjør for hvordan økonomiske og finansielle strukturer, herunder investeringer i israelske selskaper, medvirker i å opprettholde okkupasjonen. Dette inkluderer inkludert Statens pensjonsfond.
- [Rapportering fra FN, EU og Verdensbanken](#) om de omfattende ødeleggelsene i Gaza og de betydelige ressursene som kreves for gjenoppbygging, anslagsvis 53,2 milliarder amerikanske dollar (per februar 2025)

Samlet tilsier utviklingen at den ulovlige situasjonen ikke bare vedvarer, men også forverres.

2 Norges forpliktelser

ICJs uttalelser, sammenholdt med Generalforsamlingens resolusjon og senere rapportering fra FN-organer og uavhengige kommisjoner, legger til grunn at Israels handlinger utgjør vedvarende folkerettsbrudd, som utløser erga omnes-forpliktelser. Disse forpliktelsene påhviler tredjestater, herunder Norge, både før og etter utløpet av fristen fastsatt av Generalforsamlingen.

---

¹ *Israeli obligation Case* (October 2025) paras. 146-160)

² *Israeli obligation Case* (2025) (paras. 180-216), Artikler V, VI and VII of the Convention on the Privileges and Immunities of the United Nations, Article 105 of the UN Charter.

³ *Israeli obligation Case* (2025) (paras. 143-145)

I møte med den ulovlige okkupasjonen og folkerettsforbrytelser, innebærer dette blant annet at stater skal:

- aktivt fremme palestinernes rett til selvbestemmelse,
- avstå fra å anerkjenne den ulovlige situasjonen som lovlig, og
- avstå fra handlinger som innebærer bistand eller støtte til opprettholdelsen av den.

Dette omfatter også økonomiske og handelsmessige forbindelser som direkte eller indirekte bidrar til bosettingsvirksomhet eller andre aktiviteter som opprettholder okkupasjonen. Den uavhengige FN-kommisjonens konklusjoner understøtter dette (pkt. 90 a og c), og fremhever videre statenes plikt til å etterforske og straffeforfølge internasjonale forbrytelser (pkt. 257 d–e).⁴

Det er positivt at regjeringen hittil har vært tydelig i sine forventninger til Israel og har deltatt i viktige internasjonale initiativ, samt at norske selskaper og finansinstitusjoner er blitt frarådet å opprettholde virksomhet som kan bidra til ulovlig okkupasjon. Det er videre et viktig skritt at NBIM har avsluttet investeringer i flere selskaper knyttet til folkerettsbrudd. Samtidig er Statens pensjonsfond fortsatt investeringer i et [betydelig antall selskaper](#) som [bidrar til folkerettsbrudd](#) på ulovlig okkupert territorium.

Etter vårt syn er det fortsatt et betydelig handlingsrom som ikke er benyttet.

På denne bakgrunn ber vi om departementets oppdaterte vurdering av hvordan Norge vil oppfylle sine positive og negative forpliktelser som tredjestat⁵, slik disse følger av:

- ICJs kjennelser av 26. januar, 28. mars og 24. mai 2024,
- ICJs rådgivende uttalelse av 19. juli 2024, og den manglende etterlevelsen av fristen i Generalforsamlingens etterfølgende resolusjon 18. september 2024,
- Genèvekonvensjonene, torturkonvensjonen og folkemordskonvensjonen.

3 Vurdering av tiltak

Med sikte på å bidra konstruktivt til departementets videre oppfølging, ønsker vi å peke på enkelte tiltak som etter vårt syn bør vurderes for å sikre etterlevelse av Norges folkerettslige forpliktelser og redusere risikoen for medvirkning til internasjonale forbrytelser.

Vi ønsker gjerne departementets vurdering av følgende punkter:

- **Intervensjon i ICJ-saken om folkemord**

Norge har en positiv folkerettslig forpliktelse til å forebygge og forhindre folkemord. Rettslige prosesser utgjør et sentralt virkemiddel i denne sammenheng.

Så langt har 15 stater intervenert i saken South Africa v. Israel for ICJ. FN-pakten og Folkemordskonvensjonen angir internasjonalt samarbeid og søksmål for ICJ som handlingsalternativer. Vi ber om departementets redegjørelse av hvorfor Norge så langt ikke har intervenert etter ICJ-statuttenes artikkel 63, sett i lys av folkemordskonvensjonens bestemmelser om internasjonalt samarbeid og rettslig oppfølging.

---

⁴ <https://docs.un.org/en/A/80/337> 90 (d) p. 22 [A/HRC/60/CRP.3 257](#) (a-d) p.72 p

⁵ ILC, *Draft articles on Responsibility of States for Internationally Wrongful Acts, with commentaries, 2001, arts. 34-37.*

- **Gjenoppbygging og garantier mot gjentakelse**

Tredjestater har et ansvar for å bidra til gjenoppbygging og til etablering av ordninger som forebygger nye ødeleggelser og folkerettsbrudd. Som leder av giverlandsgruppen AHLC har Norge en særlig mulighet til å fremme krav om rettslige og institusjonelle garantier mot gjentakelse.

- **Handelsforbindelser og EFTA–Israel-avtalen**

Handelsavtalen mellom EFTA og Israel bør suspenderes i lys av de folkerettslige forpliktelsene som følger av ICJs uttalelser og Generalforsamlingens resolusjon. Vi ber om departementets vurdering av handlingsrommet for suspensjon eller andre tiltak. Etter vår forståelse er det ikke nødvendig at EU avslutter avtalen. EU har unnlatt å innføre sanksjoner mot Israel til tross for at Israel har brutt EU-Israel-assosieringsavtalen og GDPR-regelverket.

- **Humanitær tilgang og institusjonelle rammer**

Regjeringen bør videreføre arbeidet for uhindret humanitær tilgang, samtidig som det [innhentes informasjon om Civil Military Coordination Centre \(CMCC\)](#) som er satt opp av USA og Israel. Etter vårt syn er det viktig at Norge prioriterer etablerte FN-ledede ordninger, forankret i humanitære prinsipper som ivaretar palestineres rettigheter.

- **Tilslutning til Haag-gruppen**

Norge bør gi sin tilslutning til Haag-gruppen for å bidra til styrket oppfølging av avgjørelser fra ICJ og ICC og til økt internasjonal ansvarliggjøring.

- **Initiativ i Generalforsamlingen («Uniting for Peace»)**

Norge bør, sammen med andre stater, støtte eller ta initiativ til en ekstraordinær spesialsesjon i Generalforsamlingen med sikte på tiltak for å bringe den ulovlige okkupasjonen til opphør.

- **Våpenleveranser**

Norge har tidligere sluttet seg til et initiativ ledet av Tyrkia, hvor en gruppe stater i et felles brev oppfordret til å avstå fra våpenleveranser til Israel ved risiko for bruk i okkuperte palestinske områder. Vi mener det bør initieres et bredere initiativ om våpenembargo gjennom FN-systemet.

- **Oppfølging etter FN-paktens artikkel 6**

Norge bør anmode Akkrediteringskomiteen om å iverksette prosedyrene for å suspendere Israels medlemsrettigheter i Generalforsamlingen i henhold til artikkel 6 i FN-pakten – inntil den avslutter okkupasjonen og angrep på FN, gitt vedvarende og systematiske brudd på FN-pakten og andre internasjonale traktater. Som tidligere presedens vises det til suspensjonen av apartheidregimet i Sør-Afrika (1974–1994).

- **Sanksjonering**

I lys av de vedvarende folkerettsbruddene redegjort for i punkt 2, foreligger det også tilstrekkelig grunnlag for Norge til å ta initiativ til målrettede sanksjonstiltak overfor Israel, enten selvstendig eller i samarbeid med andre stater.

4 Prinsipiell betydning

Internasjonal utvikling ellers gir også grunn til alvorlig bekymring.

Sentrale rettslige normer og institusjoner svekkes, parallelt med fremveksten av mer autoritære styreformer og økt press på demokratiske strukturer. I en slik situasjon er det avgjørende at stater som Norge opptrer konsekvent i tråd med folkeretten.

Nylige hendelser, herunder angrep og maktbruk i og mot Venezuela, illustrerer hvordan manglende ansvarliggjøring for grove folkerettsbrudd bidrar til å normalisere og legitimere alvorlige overgrep – slik vi også ser i den langvarige situasjonen palestinerne utsettes for. Når slike brudd ikke møtes med konsekvent rettslig og politisk oppfølging, undergraves folkerettens autoritet og dens forebyggende funksjon.

Forsvar folkeretten har forståelse for at en fordømmelse av USAs angrep mot Venezuela og Norges tydelighet overfor Israel kan anstrenge forholdet til Norges viktige allierte USA. De amerikanske truslene om å tilegne seg Grønland, og President Trumps utspill i den forbindelse, viser likevel med tydelighet hva som risikeres ved en tilnærming basert på underdanighet fremfor tydelig og konsekvent håndheving av folkeretten.

Å verne om og håndheve folkeretten er derfor ikke bare et rettslig ansvar, men også en forutsetning for å ivareta Norges langsiktige sikkerhets- og stabilitetsinteresser.

Norge har vist lederskap gjennom anerkjennelsen av Palestina. Det er avgjørende at dette følges opp gjennom konkrete handlinger i tråd med FNs beslutninger og ICJs vurderinger.

Forsvar folkeretten stiller seg til disposisjon for videre dialog og innspill om aktuelle tiltak.

Med vennlig hilsen

Vjosa Maxhuni

Styreleder, Forsvar folkeretten